

доповнює існуючі відомості про ембріогенез серця, висвітлює їх складну структурну організацію, що важливо для з'ясування передумов виникнення деяких природжених вад.

Кривецький В.В., Нарсія В.І., Кривецький І.В., Бесплітнік М.Г.
АНАТОМІЯ ВЕН ХРЕБТОВОГО СТОВПА ПЛОДІВ ТА НОВОНАРОДЖЕНИХ

*Кафедра анатомії людини імені М.Г. Туркевича
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Внутрішньоорганні вени в хребці плоду виявляються досить складно, за винятком вен, що знаходяться в кістковому ядрі тіла хребця. Позаорганні вени розвинені досить добре. Це простежується впродовж всього хребта. Серед них добре виділяються передні і задні внутрішні хребтові венозні сплетення, міжхребтові вени, вени, розташовані по задній поверхні дуги. Особливість позаорганних шляхів венозного відтоку від хребця плоду полягає в тому, що вони містять порівняно невелику кількість вен, але всі вони досить добре виражені.

Вени тіл хребців плоду (передньо-бічна і задня групи), як і артерії, розташовані в кістковому ядрі і хрящовій тканині. Передньо-бічна група складається з 2–4 вен. Кожна вена має по дві-п'ять приток. Початкові витоки вен діаметром 45 ± 5 мкм збільшуються до 110 ± 15 мкм (2-й порядок) і 220 ± 20 мкм (3-й порядок).

Вени передньо-бічних груп впадають в сегментарні вени. У складі задньої групи більше 10–15 вен. Їх витоки також лежать в хрящовій тканині тіла хребця на різній глибині. Відтік крові від вен задньої групи направлений в передні внутрішні венозні сплетення. У кістковому ядрі визначалась густа, розміщена радіальна сітка вен. Венозний відтік з кісткового ядра може здійснюватися не тільки назад, в передні внутрішні венозні сплетення, але і по вносних венах, розмішених в хрящовій тканині і що покидає тіло хребця на його передньо-бічній поверхні.

Діаметр вен коливається від 200 до 300 мкм. Вени що здійснюють венозний відтік від кісткового ядра найкраще виражені і найбільш великі. Основна маса вен розташовується в тілі хребця на рівні середини його висоти.

Трохи інакше розташовані вени в атланті: з хрящової тканини і кісткового ядра передньої його дуги виходять від 6 до 12 вен. У кістковому ядрі передньої дуги формується багатопарове венозне сплетення, яке, через 1–2 відвідних вени досягає зовнішнього і внутрішнього хребтових сплетень. З бічної маси атланта виходять по 4–8 вен. Частина вен лежить в хрящовій тканині, а частина формується з вен кісткового ядра. Крововідтік від задньої дуги здійснюється через вени 2–3-го порядків (8–12 вен), що виходять на його зовнішню і внутрішню поверхні. При мікроскопічному вивченні витоків вен, розташованих в хрящовій тканині, звертає на себе увагу та обставина, що в їх початковому корінні формуються судинні артеріо-венозні клубочки.

У хребцях плодів $195,0\text{--}270,0$ мм ТҚД місяців між венами, розташованими в хрящовій тканині, можливі (правда, у край рідко) анастомози. Вони більш виражені і численні в хребцях новонароджених. Відмічався і деякий перерозподіл вен в передньо-бічній і задній групах: передньо-бічні вени в хребцях грудного і поперекового відділів як би розділяються на дві групи, з яких одна зосереджена ближче до задньої поверхні тіла, а інша – до передньої.

Кривецький В.В., Рябий Ю.М., Кривецький І.В., Бесплітнік М.Г.
АРТЕРІАЛЬНЕ КРОВОПОСТАЧАННЯ РІЗНИХ ЧАСТИН КРИЖОВИХ ХРЕБЦІВ

*Кафедра анатомії людини імені М.Г. Туркевича
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

У кровопостачанні крижових хребців беруть участь декілька артерій, тому і до різних частин; їх теж може підходити неоднакова кількість артерій. У кровопостачанні передньої поверхні крижового відділу хребтового стовпа на рівні тіла I хребця беруть участь гілки клубово-поперекових, серединної і бічних крижових артерій. До II–III і V хребців віддають гілки бічні і серединна крижова артерії, а до IV хребця додатково і нижні сідничні артерії.

Передня стінка крижового каналу на рівні тіла I крижового хребця кровопостається гілками I-го порядку клубово-поперекових артерій а на рівні решти крижових хребців (II–V) гілками бічних крижових артерій; їх гілки по передній поверхні крижів проходять в горизонтальному і косому напрямках. На тілі I хребця гілки I-го порядку клубово-поперекових артерій проходять по зовнішній поверхні і, віялоподібно розгалужуючись, прямують до його верхнього і нижнього країв. Гілки бічних крижових артерій косо перетинають передню поверхню тіла I хребця, досягаючи його верхнього краю. Від серединної крижової артерії вони проходять на середині висоти тіл I–IV хребців. Гілки нижніх сідничних артерій розташовуються на передній поверхні тіла IV крижового хребця. По задній поверхні гілки I-го порядку розташовуються на середині тіл хребців. Джерелами живлення задньої стінки крижового каналу на рівні I крижового хребця є гілки клубово-поперекових, а на рівні II–V хребців – бічних крижових артерій. Від них гілки 1–2-го порядків проникають в крижовий канал, звідки прямують на внутрішню поверхню дуг; інші проходять по зовнішній.

На передній поверхні крижів між цими гілками утворюються поперечні і поздовжні артеріальні анастомози: перші – між гілками клубово-поперекових артерій (I хребець) і бічних крижових артерій (II–V хребці), а другі – між гілками бічних крижових артерій, розташованих на одній стороні, і бічних і серединною крижових артерій. Між гілками від нижніх сідничних артерій протилежних сторін анастомозів не відмічалось.